

De Vissenkom

Duur: > 30 min.
Groepsgrootte: > 10

Doel

De vissenkom is een dialoogvorm die gebruikt kan worden om onderwerpen met grote groepen te bespreken. Soms wordt deze werkvorm ook ingezet bij Open Space. Het grote voordeel van de vissenkom is dat deze er voor zorgt dat de hele groep participeert in het gesprek.

De werkvorm zorgt er ook voor dat de afstand tussen de sprekers en het publiek vermindert.

Bruikbaar bij

Meetings van het type modereren (zie hiervoor het '[Meeting Spectrum](#)').

Meervoudige Interesses

Verbaal-linguïstisch, Interpersoonlijk

Instructie

Plaats vijf stoelen in een binnen cirkel. Dit is de vissenkom. De overige stoelen worden in concentrische cirkels rondom de vissenkom geplaatst.

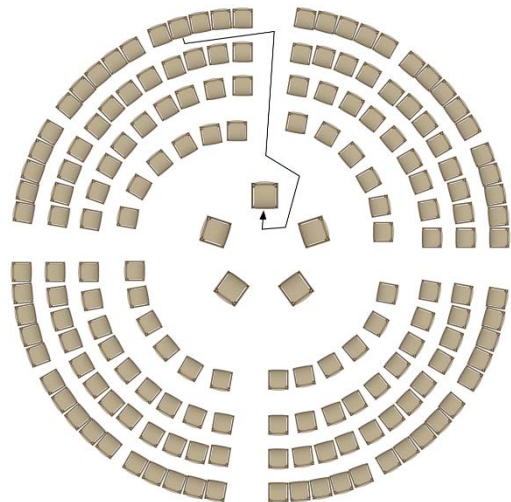
In een **open vissenkom** nemen vier deelnemers in de vissenkom plaats.

De facilitator introduceert het onderwerp.

De deelnemers in de vissenkom starten het gesprek over het onderwerp. De deelnemers buiten de vissenkom luisteren naar wat gezegd wordt.

Op elk moment kan ieder lid van het 'publiek' op de lege stoel in de vissenkom plaatsnemen en zo deelnemen aan het gesprek. Als dat gebeurt dient één van de andere deelnemers in de vissenkom op te staan en de vissenkom te verlaten.

Het gesprek vervolgt met deelnemers die regelmatig de vissenkom in- en uitgaan. Afhankelijk van de grootte van het publiek kunnen veel deelnemers in de vissenkom plaatsnemen. Als het gesprek in herhaling valt of als de vooraf afgesproken tijd voorbij is, wordt de vissenkom gesloten. Je hebt dan de keuze: of de facilitator geeft een samenvatting van hetgeen besproken is, of de facilitator vraagt de deelnemers een samenvatting te geven of een conclusie te trekken.

Nodig

Genoeg ruimte en stoelen voor iedereen. Voor de facilitator is een flip-over handig voor het opschrijven van de samenvatting.

Tips

Deze werkvorm nodigt introverte en/of verlegen deelnemers niet uit om te participeren. Om hen toch te betrekken, kun je de groep in kleinere groepen verdelen. Hierdoor zullen zij zich meer comfortabel voelen om deel te nemen aan de het gesprek. Hun mening kan ook vooraf opgehaald worden door bijv. een post-it werkvorm of achteraf door een stemming met wiens opinie zij het eens zijn.

Om het werk van de facilitator iets makkelijker te maken en om de deelnemers buiten de vissenkom betrokken te houden, kun je er voor kiezen om de deelnemers in de buitenkring post-its en viltstiften te geven. Zij schrijven dan de, voor hen, belangrijkste opmerkingen op. Bij de samenvatting vertellen zij wat ze opgeschreven hebben. Afhankelijk van het gespreksonderwerp, kun je al vooraf groepen maken.

Variaties

Variatie 1

Je kunt de vissenkom ook met vier stoelen in het centrum uitvoeren. De vierde stoel blijft dan bij een open vissenkom leeg.

Variatie 2

Plaats twee stoelen in de vissenkom. Wanneer iemand uit het publiek aan het tweegesprek wil deelnemen, kan hij een deelnemer die hij wil vervangen aftikken op het moment dat beide sprekers niets zeggen. De afgetikte spreker moet plaatsnemen in de buitenste cirkel. De aftikker neemt de plaats in van de afgetikte spreker en zet het gesprek voort.

Variatie 3

In een **gesloten vissenkom** nemen vijf deelnemers in de vissenkom plaats en voeren het gesprek over het onderwerp met elkaar gedurende een vooraf bepaalde tijd. De deelnemers buiten de vissenkom luisteren naar wat gezegd wordt.

Als de tijd voorbij is, verlaten zij de vissenkom en nemen vijf nieuwe deelnemers plaats. Dit gaat door totdat een groot deel van het 'publiek' een deel van de tijd in de vissenkom heeft plaatsgenomen. Als de laatste groep klaar is, sluit de facilitator de vissenkom. Je hebt dan de keuze: of de facilitator geeft een samenvatting van hetgeen besproken is, of de facilitator vraagt de deelnemers een samenvatting te geven of een conclusie te trekken.

Variatie 4

De groep kan opgesplitst worden in twee kleinere groepen A en B, bijvoorbeeld mannen en vrouwen, jonger dan 45 en ouder dan 45, die afzonderlijk met elkaar overleggen en met 3 – 4 vragen komen voor de andere groep. Deze vragen worden op kaarten geschreven. Vervolgens komen de groepen samen. Er wordt een binnen en een buiten cirkel gevormd. Groep A neemt plaats in de binnen cirkel en groep B in de buiten cirkel. Groep A leest een vraag van groep B voor en bespreekt deze vraag met elkaar. De buiten cirkel luistert alleen maar en schrijft belangrijke punten die zij horen op. Zo worden alle vragen besproken. Daarna wisselen groep A en B van plaats en worden de voorgaande stappen herhaald.

